

ligeledes tilstaaes danske Undersaatter Pasfrihed. Det Land — af Nabolandene — hvor en saadan Frihed senest er indført, er Lydsland; men ogsaa der er i de senere Aar Pasfrihed indtraadt. I hele Europa er der egentlig nu kun Rusland, hvori Bastvængen ikke er ophævet; uden for Europa er der navnlig Pasfrihed i de nordamerikanske Frislater. Ved nu at underkaste det Overveieelse, hvorledes Forholdet skulde ordnes for Fremtiden, da forekommer det mig, at der er Opfordring til i væsentlig Grad at skjelne mellem Fremmede og danske Undersaatter. For Fremmedes Vedkommende tror jeg, at det vil findes at være rigtigst at bygge de nye Regler paa i det Væsentlige den samme Grundvold eller i alt Fald den samme Grundtante, som Bestemmelserne i Forordningen af 10de December 1828 vare et Udtryk for. Det dreier sig jo nemlig her ikke blot om at gjøre det muligt at føre Tilsyn med Fremmede i Politihenseende; men det maa ikke overses, at det kan blive af største Interesse for Landet, hvad Forsørgelsesforholdene angaar, at der ikke aabnes en ubegrændset Afgang til at komme ind her og efter kortere eller længere Tids Forløb at falde Fattigvæsenet til Byrde. For Fremmedes Vedkommende er det foreliggende Lovforslag altsaa i det Væsentlige kun en Omændring af den nævnte Bestemmelse, for saa vidt en saadan Omændring som sagt nødvendig gjøres ved den forandrede Retstilstand i forskjellig Retning her i Landet. Hvad Landets egne Undersaatter angaar, var Bestemmelsen i Forordningen af 1828 ikke indskrænket til omflakkende Haandværksvende, idet der nemlig i en af de sidste Paragrafer i Forordningen fandtes en Regel, der i temmelig almindelige Udtryk i Grunden gav Politimesteren Afgang til at bringe Lovens Bestemmelser til Anvendelse ogsaa lige over for andre Personer, naar disse andre Personer forekom Politimesteren at have Karakteren af Omflakkende, der ikke havde noget egentlig fast Erhverv. Jeg tror, man vil erkjende, at det ikke gaar an i vor Tid at ville opretholde en Adskillelse mellem de forskellige Samsundsclasser. Den af mig omtalte Bestemmelse, der angaar andre Personer end Haandværksvende, er i Rigtigheden, alt efter som Tiden gik, kommen mindre og mindre til Anvendelse; men ogsaa med Hensyn til Haandværksvende maa jeg gjenkalde, hvad jeg udtalte før, at de nu om Stunder ikke ere en saa udpræget, bestemt, klar Type, som de vare i gamle Dage. Det Forhold, hvori Arbeidere i Haandværksfag nu træde til Mesteren, er af en ganske anden og løsere Bestaaelse, end det var i gamle Dage, da man havde det bundne Laagsforhold. Jeg tror ikke, at det er muligt at opretholde Bestemmelsen hverken for Arbeidere i Almindelighed eller for Haandværksvende i Særdeleshed. Jeg tror, at man maa lade den falde og søge den Garant, man maatte finde nødvendig i politilig Henseende, i andre Bestemmelser, som ikke fremtræde særlig rettede mod

enkelte Samsundsclasser. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til de temmelig udførlige Motiver, hvormed Lovforslaget er ledsaget.

Formanden: Exemplarer af det forelagte Lovforslag ville blive omdelte.

Man gik dernæst til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Indenrigsministeren forelægger: „ Forslag til Lov om Tillæg til Lovene om Spærningen af 19de Februar 1861 og 11te Februar 1863.“

Judenrigsministeren: Som det vil være i det høie Things Erindring, gjælder der her i Landet de samme Lovregler med Hensyn til Afdgangen til at føre Dampskib som med Hensyn til Afdgangen til at føre Seilskib. I Erkjendelse af, at Dampskibsartens betydelige Udvidelse gjør det nødvendigt, at der stilles særlige Krav til de Mænds Indsigt, der dels som Førere eller Styrmand og dels som Maskinister komme til væsentlig at influere paa Førelsen af Dampskibe, har man imidlertid i Udlandet truffet Bestemmelser, hvorved man har stillet en særlig Kundskab til Maskinens Brug som en Betingelse for Afdgangen til at føre Dampskib. Det er navnlig i England og i Sverig, at man har udviklet dette videre, og hos os er der forrige Aar under 10de April udkommet to Love i lignende Retning, den ene om Forandringer i Styrmandsexamen og den anden om Examen for Maskinister. Der blev samtidig forelagt et Lovforslag af samme Indhold som det nærværende, der gik ud paa at give et Tillæg til Loven om Spærningen af 19de Februar 1861 og 11te Februar 1863, og som opstillede de Betingelser, som man ansaa det for rigtigst fremtidig at fastsætte, for at give Personer Afgang til som Førere, Styrmand eller Maskinister at give sig af med Seilads med Dampskibe. Lovforslaget blev imidlertid ikke behandlet til Ende i det andet Thing; det vil altsaa være nødvendigt, at dette Thema atter kommer frem for Rigsdagen, og jeg har i Anledning heraf den Ære at forelægge for det høie Thing nærværende Forslag, idet jeg anbefaler det til Thingets Velvillie og for øvrigt henviiser til de Lovforslaget ledsagende Motiver.

Formanden: Ogsaa af dette Lovforslag ville Exemplarer blive omdelte.

Man gik dernæst til den næste Sag paa Dagsordenen, som var:

Tredie Behandling af „ Forslag til Lov, hvorved Indfødsret meddeles forskjellige Udlandinge“.

(2den Behandling findes i Tidenden).